

Advies over natuurdoelanalyse Botshol (provincie Utrecht)

Botshol: snel maatregelen nodig om wegzijgen van het water te voorkomen

UTRECHT, 6 februari 2024 – De Ecologische Autoriteit heeft advies uitgebracht over de natuurdoelanalyse die de provincie Utrecht heeft opgesteld voor het Natura 2000-gebied Botshol. De natuur in het gebied staat onder druk doordat te veel water uit het gebied wegzijgt, door te hoge stikstofdepositie en door fosfaten die vrijkomen bij de inlaat van water. Er zijn al veel goede beheermaatregelen genomen in Botshol, maar dat is onvoldoende voor herstel van de natuur. Daarom adviseert de Ecologische Autoriteit snel aanvullende maatregelen te nemen om verdere achteruitgang van de natuur tegen te gaan.

De Ecologische Autoriteit is ingesteld om te beoordelen of alle beschikbare en juiste informatie gebruikt wordt voor besluitvorming over beschermde natuur. Alle provincies moeten natuurdoelanalyses opstellen waarin zij per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied laten zien of de natuurdoelen met de huidige maatregelen worden gehaald, of dat er meer nodig is voor natuurherstel. Deze onderbouwing is nodig voor de maatregelen die later worden opgenomen in provinciale gebiedsprogramma's.

De natuurdoelanalyse die nu is beoordeeld gaat over het Natura 2000-gebied Botshol, een vogelrijk laagveengebied met plassen, sloten, rietland, moerasbos en polders in het noordwesten van de provincie Utrecht. Veel water zijgt weg uit het gebied naar de naastgelegen diepe polders. Ter compensatie wordt water ingelaten aan de andere zijde van Botshol. Dit inlaatwater heeft lange tijd een slechte kwaliteit gehad. Daardoor zit er veel fosfaat in de waterbodems van het gebied. Bij het inlaten van water komt dat door de stroming vrij uit de bodem. Dat is slecht voor de waterkwaliteit. Het minimaliseren van de grote wegzijging uit het gebied is dus essentieel voor de natuur in het Natura 2000-gebied: hoe minder water er wegzijgt, des te minder hoeft er te worden ingelaten.

Snel maatregelen nodig voor zo weinig mogelijk wegzijgend water

De Natuurdoelanalyse beschrijft diverse beheermaatregelen voor natuurherstel die al genomen zijn, maar daarmee worden de doelen voor de natuur nog niet gehaald. De Ecologische Autoriteit adviseert om extra maatregelen te nemen. Zo kan de provincie beperken dat de natuur verder achteruitgaat en het in de toekomst moeilijker wordt om de natuurdoelen te halen. Goed onderbouwde maatregelen waarvan zeker is dat ze goed werken zijn bijvoorbeeld maatregelen die zorgen dat er minder stikstof in het gebied neerslaat en dat er minder water met fosfaat wordt ingelaten vanuit de omgeving.

De Ecologische Autoriteit mist in de natuurdoelanalyse nog belangrijke informatie, bijvoorbeeld over de effecten van de al genomen beheermaatregelen. Voor Botshol is bovendien een beter inzicht nodig in de belangrijkste bronnen van stikstof en fosfaat en hoe deze elementen doorwerken in bodem, water en lucht, en daarmee in de wisselwerking met planten en dieren. Met inzicht in deze 'stoffenbalans' worden niet alleen de problemen en oorzaken duidelijker, maar ontstaat ook beter zicht op de specifieke bronnen en effectieve maatregelen. De Ecologische Autoriteit adviseert dit heel gericht voor dit gebied verder uit te werken.

Samenvattend: de Ecologische Autoriteit adviseert de natuurdoelanalyse te verbeteren met aanvullende informatie zodat goede besluiten genomen kunnen worden in het gebiedsprogramma. Tegelijk moet niet worden gewacht met maatregelen tot alle kennis compleet is. Een aantal knelpunten en oorzaken zijn duidelijk. Problematisch is in elk geval de grote wegzijging naar de omliggende diepe polders. Hierdoor moet steeds weer water worden ingelaten, waardoor verkeerde stoffen in de natuur terecht blijven

komen. Minimalisatie van de wegzijging is dus de belangrijkste knop waaraan gedraaid zou moeten worden om de natuur weer gezond te maken. De Ecologische Autoriteit adviseert om daar nu al tot actie over te gaan.

Over de Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit is een onafhankelijk adviesorgaan met als taak om te beoordelen of de juiste ecologische informatie gebruikt wordt bij de onderbouwing van plannen voor natuurherstel, zoals natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. Elk advies van de Ecologische Autoriteit wordt opgesteld door een onafhankelijke werkgroep van deskundigen uit wetenschap en gebiedspraktijk. Kijk voor meer informatie op www.ecologischeautoriteit.nl